

1889 *Upomínka* 1914

na pětadvacetiletou ročen-
ku vysvěcení

Velebného Pána

Jana Štěpána Brože

na kněžství

v Churu ve Švýcarech

dne 14. července L. P. 1889

Domine, labia mea aperies,

Et os meum annuntiabit

laudem Tuam.

Dodge, Neb., 14. července 1914.

Sweet Heart of Jesus, Make me
love Thee ever more and more!
300 days' indulgence, each time. Pope Pius II.

PĚTADVACET LET VZORNÝM KNĚZEM!

1
8
8
9

1
9
1
4

POZVÁNÍ KU OSLAVĚ PĚTADVACETILETÉHO KNĚŽSTVÍ

JANA ŠTĚPÁNA BROŽE

KNĚZE — SPISOVATELE A BÁSNÍKA

KONSULTOR KNĚŽSKÝ, ČINNÝ ČLEN STÁTNÍ DĚJEPISNÉ SPOLEČNOSTI V NEBRASCE,
ČLEN MISSISSIPPI VALLEY HISTORICAL ASS'N, ČLEN INTERNATIONAL CONGRESS OF
AMERICANISTS, WASHINGTON, D. C., A ČLEN AMERICAN HISTORICAL ASS'N.

kteřá konati se bude při osadě sv. Václava

VE STŘEDU, DNE 24. ČERVNA 1914, V DODGE, NEBRASKA.

PROGRAM SLAVNOSTI:

23. června: Uvítání a ubytování hostů.
Církevní slavnost v chrámu Páně sv. Václava o 10. hod. ráno.
24. června: } Slavnostní kázání bude mít J. M. nejdůst. p. biskup Jos. M. Koudelka ze Superior, Wis.
Program školních dětí ve 3:30 hod. odpoledne v Operní Síní.
Večerní program v 8:30 hod. večer v Operní Síní.

Program školních dětí

ve 3:30 odpoledne, v Operní Síni.

1. Slavnostní píseň s přáním.
2. Hra — "Výjev vděčných citů".
3. Anglické přání.
4. Anglická píseň — "Prairie Child".
5. Flower Drill.
6. Píseň — "Vesničko má".
7. Báseň vldp. Jana Vránka.
8. Píseň "Chaloupko rodinná".
9. Children's Surprise.
10. Dollarové princezny se svými medvídky.
11. "Klekání". Z ochoty zapějí —
.....slečny Carrie a Mabel Hrabákovy.

Kouření v síni po dobu programu není dovoleno.

Program večerní

v 8:30 večer, v Operní Síni.

1. Hudba.....Orchestr p. Jos. Srba
2. Úvodní proslov.....p. J. J. Koliha
3. Báseň "Za sto let" (J. Št. Brože) —
.....přednese pí. F. A. Sedláčková z Omahy
4. Hymna "Sv. Václave!" —
.....Kvartetta z Howell a z Dodge
5. Řeč za osadnice.....pí. Františka Studničková
6. Duetto.....slč. Carrie a Mabel Hrabákovy
7. Řeč za osadníky a odevzdání darů oslavenci—
.....p. Ant. Dvořák
8. Velezpěv.....Kvartetta z Howell a z Dodge
9. Řeč, přednese..... vldp. K. Žák z Howell, Neb.
10. Báseň "Ballada z továrny" (M. A. Šimáčka)—
.....přednese pí. F. A. Sedláčková z Omahy
11. Duetto.....slč. Carrie a Mabel Hrabákovy
12. Řeč, přednese Jeho Milost nejdůst. biskup —
.....J. M. Koudelka ze Superior, Wis.
13. Hudba.....Orchestr p. Jos. Srba

Kouření v síni po dobu programu není dovoleno.

Short Historical Sketch of
St. Venceslaus' Catholic Church
 At Dodge, Nebraska.

Biography of Father Broz, Its Pastor.

(Wednesday, September 28, was St. Venceslaus' day, the name day of the Catholic church at Dodge. This paper deems it proper to present this history at this time. Many of our readers are members of this church, but others will also be interested. We are under obligations to Rev. Broz for the data for this article.)

TO this congregation belong the Bohemian Catholics of Webster township in Dodge county, Monterey and Lincoln townships in Cuming county, and south Lincoln township in Colfax county.

FIRST CATHOLIC CHURCH IN DODGE

The first Bohemian settlers came to this vicinity in 1870 and shortly before, and took homesteads. They were Jos, Venceslaus and Jan Maly, Frank Pospisil, Jan Novak, Jos Brazda, Venc Oliverins, — Bednasek, — Janecek, — Hubanka, Jos Nebuda, Fr. Herold, — Stedry, — Hampl, Frank, and Josef Hanzl, Josef Havel, Pavel Faltin, Fr. Svoboda sr., Jos Mayer, Frank Uhlik, Jos Hrouda, Fr. Klikos, Jos Pert, Anton Psota, Dominik Brazda, Fr. Kloida, Jan Brezina, Jos Severin, V. Vlach, Fr. Spindler, Jos Roubinek, V. Dostal, V. Krajicek, J. Musil, Fr. Mares, Jan Vlna.

They were then a very long distance from towns and railroad points, and experienced all the hardships and privations of a pioneer life incident to poor beginners. The grasshopper plague of 1874-75-76 caused many an American farmer in this vicinity to become discouraged and leave the country, but Bohemian farmers did not leave their newly acquired homes, an indisputable testimony of their love for agricultural pursuits, which, from the earliest historical times has been a characteristic of the Slavonic race.

Many of those first settlers were good and pious Catholics and remained faithful to the doctrines of Jesus Christ which was preached to their forefathers by the great Apostles St. Cyrillus and Methorius, and introduced to Bohemia through our holy patron St. Venceslaus. They were used to hearing mass every Sunday and holy day and even on week days, but here they found no Catholic church, and no priest for miles who could speak the Bohemian language. The nearest church was the St. Anthony chapel in St. Charles precinct, Cuming county.

After 1870 another party of immigrants from Germany and Bohemia came to Lincoln township, in the north part of Colfax county, and took homesteads near the present site of the Oleyen church, viz: Herman Pietzmeier, Henry Kamppsneider, Henry Kossmayer and Henry Dierkschneider. In 1873 came Josef Glodowski, Anton Wiesnieski, J. Pepinski and M. Rajewicz.

FIRST ORGANIZATION

In 1873 there had already been some talk of a church in this vicinity. The first meeting for this purpose was held in February in the house of Josef Hanzl on his farm in Dodge county, one mile north of the present town of Snyder. Thirty members were present and they resolved to build a Bohemian-German church on section 11, on the farm now owned by John Smeal. An organization was effected with Jos Hanzl as president, Henry Hunker treasurer and Pavel Faltin secretary.

But the Catholics, Bohemians, Germans and Polish, in the north part of Colfax county were not satisfied with this decision and held a special meeting at Pietzmeier's, and decided to build a Catholic church on the site of the present Oleyen. They bought 40 acres of land, hauled lumber from Fremont and built a little church. Father Uhing from St. Charles, held the first services in this church.

FIRST BOHEMIAN PRIEST

How glad the Bohemians and Poles were when they learned that a Bohemian priest, FATHER SUDLAK, would say mass here and preach God's word in their own language. The days when Father Sulak, the famous Bohemian missionary, was here were "holy days" for all Catholics.

FIRST RESIDENT PRIEST

On the 30th of August, 1877, the Right Rev. Bishop O'Connor sent here the first resident Bohemian priest, JOHN A. BLASKA, who remained in the pastorate for four years.

Father Frank Tnerk took charge of the congregation on June 8, 1882.

CEMETERY

During his administration the Bohemian Catholics built a church on their cemetery in Monterey township, Cuming county. And here is the proper beginning of the

ST. VENCESLAUS' CONGREGATION.

Early in the spring of 1883 they held a meeting at Frank Chudamulka's place and decided to purchase ground for a Catholic cemetery. They bought 2½ acres from Frank Karaik and 2½ acres from John Stanek sr. Another meeting was held February 3, 1884, to build the church. Following are the founders of that church:

Josef Hrouda,	\$25	Katharina Mares,	\$15	Frank Hanzl	\$25
Jos Valter	25	Jan Hemerka	25	Jan Ruzek	30
Marie Mandl	15	Jan Stejskal	20	Vac Hruby	10

Josef Jelinek —

Geo Kulhanek	10	Jan Venclicek	10	Vac Dostal	25
Vac Mares	15	Fr. Karnik	25	E. Novak	25
Fr. Holub	25	P. Vogeltanc	30	V. Vlach	25
Jan Vadvarka	25	Ferd Vadvarka	25	Jan Mayer	30
Jos Suva	30				
In 1886 joined—		Fr. Studnicka	7	V. Lichtenberg	20
February 26, 1889—		Josf Kavan	30	Vac Kucera	25
Tom Pojar	25	K. Dvorak	25	V. Studnicka	30
Fr. Havelka	25	Jan Pojar	25	Anton Tresnak	25
Vac Miller	25	Fr. Evert	25	Martin Polcin	25
Jan Ourada	25	Jos Lichtenberg	30	T. Frecck	25
Jan Miller	25	Fr. Uher	25	V. Tichota	25
Fr. Stecher	25	Jan Martinek	30	Karel Karnik	25

The church was 40 x 24, and the building expenses were \$1,138. The lumber was brought from Scribner, and the church completed the same year, and consecrated for its purpose on St. Venceslaus' day 1884, by Rev. Father Tnerk from Oleyen, who had charge of this new congregation.

In 1887 a collection was made for a bell, which cost \$110, and weighed 850 pounds with the frame.

In the year 1889 the church was moved from Cuming county to the new town of Dodge, and Father Tnerk had the first mass the same year.

In the year 1890 Dodge became, for one year, a mission place of the Bohemian church at Omaha under the charge of general vikar V. Choka and his assistant, Father Jos Macourek.

FIRST RESIDENT PRIEST FOR DODGE

January 4, 1891, Rev. Jos RECHO, a new Bohemian priest from Vienna, Austria, was appointed as the first resident priest for Dodge, and was with the congregation till 1892, having also the charge at Snyder. He was succeeded again by Very Rev. Father Choka from Omaha, and his assistant priest. Rev. Choka organized here a branch of the "First Bohemian Catholic Central Union" in October 1892, and at the same time the "Altar Society" with Mrs. Hanzl president, Mrs. Studnicka vice president, Mrs. Kavan treasurer, Mrs. Dvorak secretary.

When Father Choka was transferred from Omaha to Monterey, Cuming county, Rev. Jan Vranek and his assistant, Rev. Chundelak, had charge of Dodge. During their administration the congregation built a

NEW CHURCH, 80 x 40, FOR \$5,000.

Mr. Voracek of Omaha, did the work. The zeal and generosity of the members for the new church was immense. Following are the donations: Josef Glodowski \$125, Jan Miller, Vaclav Miller, Karel Dvorak, Jos Lichtenberg, Vac Mares, Karel Hrabak, V. Studnicka, Pavel Faltin, Fr Svoboda, George Frei, Jan Martinek, V. Dostal, Jan Stanek, Jan Ruzek, Josef Mares, Anton Tresnak, Fr Uher, Jos Jellinek, Jos Suva sr, Vac

Vrba, Fr Hanzl, J. Vogltanc, Fr Evert, Fr Chudamulka, Simon Chudamulka, Anton Kempf, Vac Krajicek, Jan Faltin, B. Kavan, each \$100.

Pete Vogltanz, Jos Mlnarik, A. Roubinek, each \$75.

V. Kucera, F. Svec, V. Brazda, J. Ouradnik, V. Tichota, Fr Havelka, Fr Studnicka, Jan Havrda, Jos Suva jr, Fr Otradovec, Jan Tomka, Thos Pojar, K. Otradovec, F. Stecher, Fr Holub, T. Frecck, Marie Mandl, Ferd Odvarka jr, Jan Vodvarka, Jos Pojar, V. Junek, Fr Tichota, Fr Srb and Hubanka, each \$50.

Besides those above mentioned thirty others donated over \$400. So the whole collections for the new church was \$4,861.80.

INTERIOR OF THE DODGE CHURCH

The church was consecrated on the 12th of November, 1893, by very Rev. Will Choka and many assistant priests.

REV. JAN STEPHEN BROZ

Was born at Kardasova, Recice, the 25th of December, 1865. After the preparatory studies he was sent to the classical course of eight years to the Gymnasium at Neubaus, one of the oldest colleges in Bohemia, and after the severe examination of maturity entered the university of Graz, in Syria, studying there one year the philosophy.

Then he went to Chur, in Switzerland, preparing himself in the theological studies for priesthood. He was ordained priest the 4th of July, 1889 by Bishop John Battaglia, and was sent as a missionary for his countrymen in Nebraska, the diocese of Omaha. He was first assistant priest at Chadron, and then was sent to take charge of the mixed congregation at St. Paul, Neb.

The 1st of January, 1894, he was appointed pastor at Dodge, where in the course of one year he built a parochial residence for \$1,200, and with the help of his generous parishoners, ornamented the interior of the church at a cost of \$3,000. He organized a fraternal society, the "Catholic Workman." He also attended the neighboring Bohemian Catholic congregation at Howells for 8 years.

The matter in this supplement was run in the paper two weeks ago, but the illustrations were poor. The cuts were made fine so they could be used in the history Rev. Broz is getting out, and they are too fine for newspaper work. Hence the reproduction now.

KATOLICKÝ DĚLNÍK

CATHOLIC WORKMAN

Úřední orgán Katolického Dělníka. :: The Official Organ of the Katolický Dělník.

PUBLISHED MONTHLY AT 1611 SO. 11th STREET - ST. LOUIS 4, MO.

SUBSCRIPTION 50c PER ANNUM.

Acceptance for mailing at the special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on August 23rd, 1918. - Entered as second-class matter July 18, 1917, at Post Office at St. Louis (4), Mo., under act of August 24th, 1912.

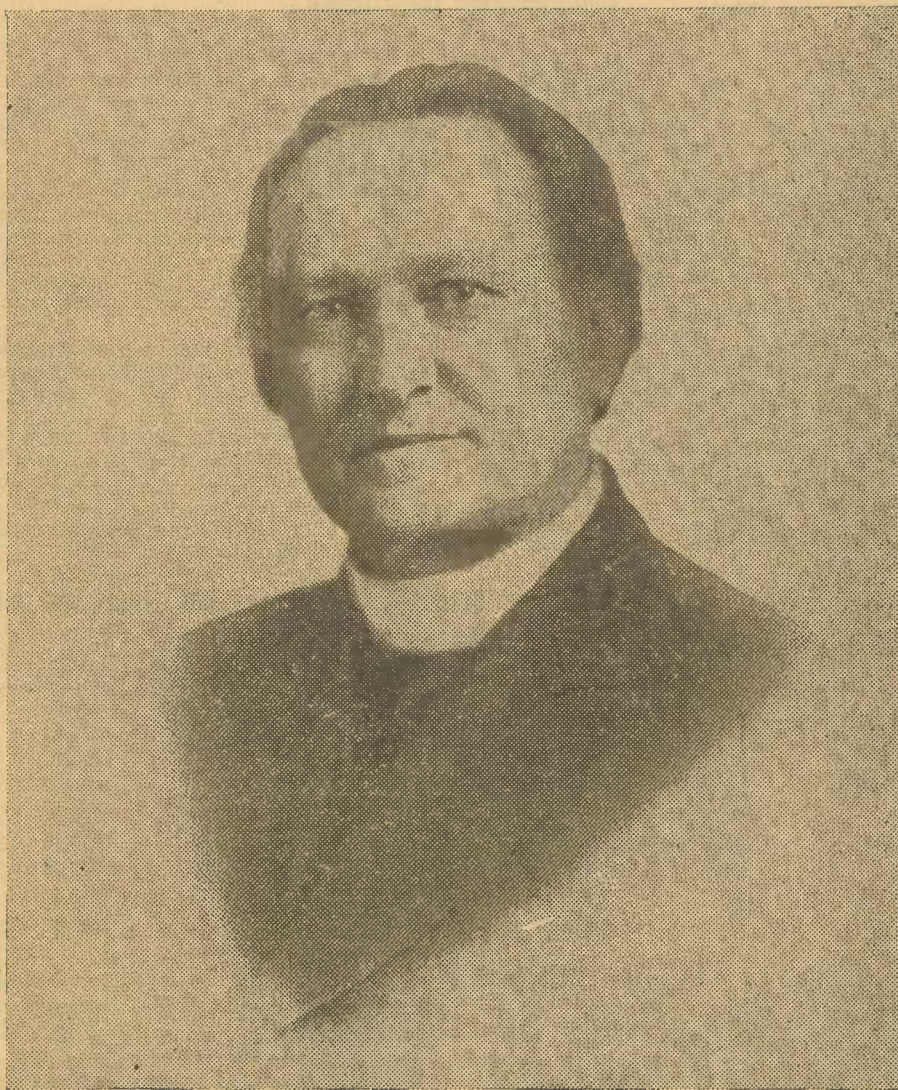
SUPREME EXECUTIVE COUNCIL • SUPREME OFFICERS:

Honorary President: Most Rev. L. B. Kučera, D.D., LL.D., 2801 Calvert St., Lincoln, Nebr. - **Spiritual Director:** Rt. Rev. Msgr. A. Vojáček, 510 - 16th Ave., E. Cedar Rapids, Iowa. - **President:** V. F. Jelínek, 4114 So. 13th St., Omaha (7), Nebr. - **Vice-President:** Fr. Hengenius, 12917 Dove Ave., Cleveland, O. - **Secretary:** S. F. Wagner, New Prague, Minn. - **Treasurer:** J. W. Ficenec, 4827 S. 24th St., Omaha (7), Neb. - **Medical Examiner:** Dr. S. T. Kučera, Lonsdale, Minn. - **Counsellor:** J. A. Vojf, 518 Insurance Bldg., Omaha (2), Neb. - **Trustees:** J. K. Proskočil, 2757 S. 13 St., Omaha (9), Neb., J. J. Pavlík, 5602 S. 19 St., Omaha (7), Neb., H. A. Parma, Ennis, Tex.
Managing Editor: Rev. Francis J. Oborný, Dodge, Nebraska.

VOLUME 37.

SEPTEMBER 1, 1944.

NUMBER 9.

K uctění památky 25. výročí úmrtí českého básníka z Nebrasky, dp. Jana Št. Brože, který zemřel 2. září 1919.

In Memory of Rev. Jan Štěpán Brož.

25th Anniversary of His Death, September 2, 1919.

HISTORY is made up of names. These names are mostly of people who were leaders of men and left their imprint on the community or country in which they put to practice their ideals and convictions.

Father Brož was one of these men who came to this new country of his for the sole purpose of serving to the spiritual needs of his many fellow-countrymen, who were here for many years without any religious consolation. He became more than this. He was not only an energetic missionary priest and pastor, but his influence reached beyond those of his compatriots. He became to be one of the best known priests in the state of Nebraska through the numerous societies, where he held membership.

Father John Št. Brož was a poet of note, and his poetry in his native tongue immortalized his name as one of the leading Czech poets on the American soil. The Nebraska Czechs and their descendants claim him as one of their most outstanding sons of the state.

Father Brož was born December 25, 1865, in Kardašova Řečice, County Tábor, Bohemia. — He studied four years in his birthplace, later in the gymnasias in Jindřichův Hradec, where he graduated. With his friend John Vránek he entered the University of Styria, in Gratz, for at that time it was almost impossible to gain entrance to a seminary in Bohemia, when the applicant had no influential friends. In the Styrian seminary Emanuel Bouška also was a student, and the three became fast friends. Inasmuch as the German element prevailed, conditions became unpleasant and the three students asked leave to attend the University in Chur, Switzerland. Rev. John Hodyc, who came to Nebraska, entered there too the following years. All four were ordained July 14, 1889, and all came to Nebraska, as did also another student from Chur, Rev. Joseph Koutek.

Father Brož arrived in Chadron, Nebraska, May 1, 1890, to assist Rev. J. Brophy. The territory comprised of Sioux, Dawes, Box Butte and Sheridan counties, with faculties in Northern Wyoming. — Father Brož was to look after the Czechs, Poles and Germans. The country was sparsely settled, and there were no churches, for the drouth meant no crops and disappointed settlers. Northwest of Chadron was a good-sized Czech colony, but it became almost extinct after 1890. In Box Butte County were two large colonies, one west of Hemingford and one east, but both have become almost depopulated of Czechs. There was also a small German mission on the Niobrara River in Box Butte

County, numbering twelve families, but having no church. In Sheridan County he served in a public school house, fifteen miles north of Rushville. — Twelve miles south were Czech and Polish families, these he served also in a schoolhouse. East of the Niobrara Valley was a Dutch and German colony, the people living in dugouts. He had to conduct services out in the open, on account of the flies and mosquitoes, an old rocking chair serving as a pulpit. In Northern Sioux County, near the South Dakota boundary lived a number of Germans who had come from Wisconsin. There they had taken their church apart, brought the material to Nebraska and rebuilt it again. This settlement was named Montrose. Father Brož served Mass several times in Fort Robinson, and met with Indians while at Gordon. — His work was entirely of a missionary kind, as it was impossible to effect any organization under the circumstances.

At the close of 1890 Father Brož was made rector in St. Paul, Howard County, a Czech-Polish-German-Irish parish, from where he took care of Warsaw, six miles west, the Czech parish Geranium (Netolice) and the Polish parish Boleszczyn in Howard County. Once a month he went to Ravenna, then a mixed parish. In 1894 he was made pastor in Dodge, from where he took care of Howells, and where he built the first Catholic school in the state outside of Omaha, in which Czech was taught as a part of the course. On June 24, 1914, he celebrated the silver jubilee of his priesthood, Bishop Koudelka of Wisconsin participating. From Dodge he was transferred to Schuyler to which the St. Mary's parish was attached as a mission. Here at the Wilson mission he built a new church in the year 1918. In 1919 he was transferred to the Assumption Parish of South Omaha, where he died that same year. His later years were years of physical suffering, tuberculosis of the bone in his leg, necessitating nine operations.

He is remembered today, especially in Nebraska, as the beloved poet-priest of the Czech ancestry. He was a poet of striking ability. The subject of many of his poems were the Czech immigrants on the Nebraska Prairie. His love of his mother country, the love of Nebraska, and love of the Church, found its way into many of his touching poems.

His published works are as follows: 1909, by the Bohemian Benedictine Press, Chicago, "History of the Bohemian Catholic parish of St. Wenceslaus in Dodge County"; 1913, by Hlas, St. Louis, Mo., "From The Prairie" (poems); 1915 the same publisher: "Bohemian John" (poems) no date; the same publisher: "The Antiquity of Man in America." He

was preparing for publication other works, which were never realized. Being financially poor during his lifetime, he was not able to have these works completed and appear in print before his death.

Besides this he was an authority on skeletal remains of the aborigines and geology in Nebraska. He was a member of the "American Historical Society", "Nebraska Historical Society", "Mississippi Valley Historical Society", and a "Member of Congress of Americanists."

Father Brož was an organizer, and the Catholic Workman Association reaped great benefits from this talent. He was one of the three priests who organized the first three branches of the Catholic Workman in Nebraska, in the year 1894. The first K. D. branch in Nebraska was No. 6 in Heun, organized by Father John Vlcek; the second was No. 7, in St. Paul, organized by Father Joseph Chundelak, scarcely five weeks after the one at Heun; and the third was No. 8, organized by Father Brož in Dodge, just a week after the one in St. Paul.

"GOOD KING WENCESLAUS"

Every child in England and America knows the Christmas carol of "Good King Wenceslaus" who went forth in the frost and snow of winter to carry food and fuel to the poor, and whose servant warmed his own frozen feet by placing them in the footprints of his master which emitted warmth. The author of this carol, John Mason Meale, found a beautiful subject for his composition in the Latin legend of St. Wenceslaus dating from the XIII or XIV century and commencing with the words "Ut annuncietur". In fact the legend contains all the points that appear in the famous carol. The author of the legend says of St. Wenceslaus:

"When the severe frosts of winter came and were so intense that the lives of many persons were in peril, he himself, a zealous doer of deeds of mercy, would rise in secret from his royal couch in the night, and in his great enthusiasm for good did not hesitate to liken himself unto a thief. He took wood—not of course other people's, but that which had been prepared for him, piled it in a great load on his back and bore it to the dwellings of poor widows and orphans, where he placed it stealthily by their doors." Then the author of the legend tells the naive story of St. Wenceslaus and his forester: "His forester perceived that some one was stealing wood during the night, but unable to discover the thief. He reported the matter to the Prince. Wenceslaus advised him to redouble his vigilance and to give the thief a good thrashing if he caught him, but to allow him to take the wood. The forester was surprised that the Saint should allow him to thrash anyone—a course very contrary to his habitual mildness. The next night the forester surprised the thief, but did not recognize him. He beat him so soundly that the Saint was

hardly able afterwards to drag his load of wood with him." This happened on several occasions, so the biographer assures us.

Then the legend proceeds: "And when the time of fasting came . . . he would arise early in the morning from his hard couch, and with his servant go from church to church praying for his own soul and those of his subjects. He joyfully bore the hardships of cold and the stony roads which often cut his feet till they left bloodstained prints where he passed. . . . On many occasions his most faithful servant who was in the secret of his master's doings, saw these bloodstained footprints, and when he placed his frozen feet in them he no longer felt the severity of the frost."

The Crown Jewels

During the St. Wenceslaus celebrations in 1929, Prague was the scene of a unique spectacle. Tens of thousands of people made their way to the Cathedral to see the Crown Jewels of the Kingdom of Bohemia on exhibition there. At first glance it seemed a remarkable thing that the Czechoslovaks who have nothing royalist about them should display such respect for the Crown with which the Czech kings had been crowned in the Middle Ages. The Royal Crown had been designed to rest on the skull of St. Wenceslaus. For the safe keeping of this Crown the Emperor Charles IV built the stronghold of Karlův Týn in the XIV century. Now the Crown is kept in Prague Cathedral with the rest of the Crown Jewels. A special act of parliament is to be passed adjusting the distribution of keys to the jewel chambers among the highest officials of the State and dignitaries of the Church. The significance of the St. Wenceslaus Crown for the Czech nation has been perhaps best expressed by Dr. Kamil Krofta, Chief Secretary in the Ministry of Foreign Affairs, in a speech delivered on the 22nd of September at a special meeting of the National Council, where he said: "With touching perseverance the Czech nation never ceased to dream of that happy moment when the Crown of St. Wenceslaus should once again rest upon the head of their king and thus the heritage of St. Wenceslaus—the ancient Kingdom of Bohemia—should rise to new life again. That moment has not come, nor will it ever come, but our dream has been fulfilled in more beautiful and more complete fashion than we ever dared to hope. The Crown of St. Wenceslaus does not rest on the head of our king, and today is but a beautiful memorial of our glorious past. But instead of the ancient kingdom, the symbol of which was this Crown, we have a free republic of the people, independent of all alien power, a republic in which also the Slovak branch of our race is united with us in an indissoluble bond. This great difference between our dream and the reality of today finds expression, too, in the fact,

Bestätigung

Daß der erwähnte Herr P. Johann Broz
in Chur in dem Schweiz für die Diöcese
Omaha in Amerika zum Priester geweiht
worden ist, und in dem künzigen Zeit
sich dahin begeben muß, wird offiziell
bestätigt.

Gegeben in Kardassee den 30. Jaener
1890.

Joseph H. H. H.
Herrmann

Z veršů Jana Štěpána Brože.

(Z cyklu: Na prerii.)

Píseň.

Žehnáno svatě buď mi ticho prerie,
tu v liché duše své chceš sázet lilie,
pohledem na růže mé oko smýdlo,
mně v světa rozruchu tvé ticho scházelo.

V tvé volné náručí zas budu Bohu blíž,
a s víní květů tvých se duše vzepne výš.
Tvých jasot skřivánsku mým srdcem zachvěje,
a smělých veršů tou ret zmlklý zapěje.

Tvůj vánek liberný mou píseň roznese,
v údolích zajásá, nad hory vznese se,
přes moře do vlasti k Řečici milené,
jak pozdrav oť syna z ciziny studené.

Výtah z matricy křtěních

Ján Brož manželský syn Josefa Brože tralce
a souseda v Kardašově Řečici č. d. 23 a jeho manželky
Victories rozené Kočů z Klenové č. d. 17 jest narozeny
25th prosince 1865, Osm Set Šedesát let.
Matice N 9 pagina 81.

Jana Kardašova Řečice 13th září 1878

Antonín Hedlička
Děkan.

Bescheinigung

Es wird bescheinigt, dass der Priester
Johann Brox, geboren am 1. Jänner 1865
fürwahrhaftig, züchtlich in der Gemein-
de Kardasch Reiche, Bezirk Wittichau,
Land Böhmen, nach Art und Maß des
Klerikalstandes als verheirateter Priester,
am 3. März 1890 in der Sitzung der
Ergänzungsbeirathung erschienen ist.

Derselbe ist in der Nobilitirungsstelle
immerfort dienstlich zum Schul-
inspector für die Gemeindefürsorge
nach dem Gesetz, in dem Jahr bis zum
31. Dezember 1899 persönlich im Nobilitir-
ationsverzeichnisse, dass er sich
in dem obgenannten Verzeichnisse be-
findet.

Teubau, am 8. März 1890.

Der Ergänzungsbeirathung nach dem Gesetz.

Johann Adam von Kallertour

číslo 28

Land *Böhmen*
Politischer Bezirk *Wittingau*

Země *Čechy*
Politický okres *Třeboň*

Heimat-Schein,

List domovský,

womit von der Gemeinde *Kardaš-Řečice* bestätigt wird, daß

jmžto obec *Kardašova Řečice* potvrzuje, že

Name *Brož Jan*

jméno *Brož Jan*

Charakter oder Beschäftigung *Student*

charakter neb zaměstnání *studující*

Alter *1865 geboren*

věk *1865 narozený*

Stand (ledig oder verheiratet) *ledig*

stav (svobodný neb ženatý, svobodná neb vdaná) *svobodný*

Gemeinde das Heimatrecht besitzt.

má v této obci právo domovské.

Kardaš-Řečice den *1. August* 18*86*

Kardašova Řečice dne *1. srpna* 18*86*

Eigenhändige Unterschrift der Partei:

Podpis vlastní ruky toho, komu se list domovský vydá:

Für die Gemeinde
Furková
Vodnářka

Jménem obec
Kadní
Josef Škuta

index

H.

N° 2075
Prof Johann
1828-12-24
491 Seminars

Prof

Bescheinigung.

Osvědčení.

Es wird bestätigt, daß dem Prof. v. Zeman
 geboren im Jahre 18 65, heimatsberechtigt [zuständig] in der Ge-
 meinde Kard. Pécice, assentirt am 27.
června 18 87, unter Los-Nr. 7/s des Stellungsbezirkes
Pruschná, die Begünstigung als a) státní
zastávaný kandidát nach §. 31 des Wehrgesetzes zuerkannt, derselbe
 daher bei Einberufung wurde.

Stvrzuje se, že Prof. v. Zeman,
 , naroznému
 v roce 18 65, majícímu právo domovské [příslušnému] v obci
Kardas'-Pécice, assentovanému dne 27
června 18 87, pod čís. losu 7/s v okresu odvodním
Prusnostá, povolena byla výhoda jakožto kandidát
stavu důstojní dle §. 31 zákona o povinnosti branné,
 že tedy tž do náhradní náslady přesazen byl.

Dem Genannten obliegt bis zum Jahre 18 99 die Verpflich-
 tung, jährlich im Monate červnu bei der
 gefertigten Bezirksbehörde den gehörig belegten schriftlichen Nachweis zu
 liefern, daß der gesetzliche Anspruch auf obige Begünstigung noch fortbesteht.

Jmenovanému jest až do roku 18 99 za povinnost uloženo,
 aby každoročně v měsíci červnu u podepsaného
 úřadu okresního podal písemný důkaz řádně doložený, že zákonný
 nárok na výhodu svrchu dotčenou ještě dále trvá.

Wird der Nachweis nicht rechtzeitig erbracht, so hat der ge-
 nannte Wehrpflichtige ohne weitere Erinnerung den Verlust der Be-
 günstigung und die Heranziehung zu der ihm noch obliegenden aktiven
 Dienstpflicht zu gewärtigen.

Nepodá-li průkazu toho v čas, pozbude jmenovaný branný
 povinník bez dalšího upomenutí výhody této a bude povolán
 k činné povinnosti služební, která mu ještě náleží.

Wittingau am 24. Juli 18 89.

Trčebaně, dne 24. čerence 18 89.

Der k. k. Bezirkshauptmann:

C. k. okresní hejtman:

[Handwritten signature]

Osiřelo dítě o svůj druhým letě,
Když na rožum bralo,
Na matku se ptalo:
"Ach táto, tatičku,
Kam jste dal maticku?"
"Tvá matka tvrdě spi,
Nikdo ji nezbudi.
Na hřbitově leží,
Vedaleko dveří."
Jak dítě slyšelo,
Na hřbitov běželo.
Pestíčkem hrabalo,
Spendličkem kopalo,
"Ach mámo, mamičko,
Promluvíte slovičko!"
"Ach dítě, nemohu,
Mám na hlavě kámen,
A na srdci kámen."

Hoří jako plamen.
Jdi, dítě, jdi domů,
Máš tam jinou mámu."

"Ta není taková
jako Vy jste byla;
Když hlavičku česá,
Krev potůčkem teče,
Když Vy jste česala,
Vy jste líbávala.

Když nožičky myje,
O škopíček bije.
Když chlebiček krájí
Trkát obrátí.

Když Vy jste krájela,
Vy jste mazávala,
Když kosičku pere,
Div mne neprokleje,
Vy když jste právala,
Vy jste si zpívala.

"Jdi, dítě, jdi domů,
já si pro te přijdu."
Dítě přišlo domů,
Položilo hlavu,
První den stonalo,
Druhý den skonalo,
Třetí den pohřb mělo.

Ó ve milce.

Má's jediná lávka stále
a vždy, vzdychám po Tobe,
a zpívám jenom k Tvoji chvále
a k svoji vlastní porobě.

Až budem mítí bejly spolu —
o' což to bude radosti!
A až nás bude patnáct k stolu —
jak ples se v domě rozhostí!

Ja' vše udělám k pokynutí,
i v kamnech ohně rozdělám!
Vždyť za to v Tvého jasu skrnutí
už ne světe' gde nebe mám.

Ty jedinka' jsi radost moje,
o' duše čisté, záduci —
však sama per spodičky svoje
i podléčily mě chřadnouci.

A nenechajvej lidem cizim
by nahledli v ty tajnosti,
snad poznali by citem ryzím
v své vlastní domyšlivosti.

My milovat se budem sice.
Až zajmí v domě děti Růžku,
pak ohlednem se kolem v pýše
nam který roven smrtelník?

Nuž zapomenú - ne spodničky
ma' duše čista, spanla,
vždy pohledni sež' na knoflíčky
zda dobře si je přivla?

A ne se varis trochu sarky,
bych mohl s Tebou doma jíst...
Pak budem v sebe zlápet zovaky,
a životem sem šťastný přios!

Jan ~~_____~~
(svému příteli in)

Kdo klepá dnes tak pozdě na mé dveře?

Již půlnocní se blíží hodina.

Bůh žehnej ti, a pokoj Páně s tebou!

Kdo jsi, že v tuto dobu vcházíš ke mně
a patíš na mne okem anděla?

Bůh žehnej ti, a pokoj Páně s tebou!

A vznešená tu stála postava.

Jen kradmo s bázní pohlížel jsem na ni
a pozoroval její skvělou tvář.

Luný stříbrem lepotkaná říza
volně halí krásný těla vděk,

a s temene se proudí černý vlas,

v němž brilliantu jiskry proskakují
tak jako hvězdný dešť ve tmavé noci.

Pjev její krev mi valem vehnal k srdci,
i myšlenek mých zastavil se chod,

než - přec se tázat musím: Kdo jsi?

Bůh žehnej ti, a pokoj Páně s tebou!

Tu po třetí již slyším totéž slovo.

Hlas pozdravu tak známým zdá se býti,
a nevím již, kdy zněl mi naposled:

Kuž rci, kdo jsi - a zjev mi svoje jméno!

Jsem Víla Vánoční, jsem Štědrý Večer
a dnes jsem hostem těch, kdo po mně touží.

Ach, Víla Vánoční jsi? Štědrý Večer?

Již vím! Leč rci, kdy já po tobě toužil?

To snadná odpověď.

Znám srdce tvé
i duši svou, z níž pokoj, štěstí puchlo,
když Bohu's výhost dal ze svoji mysli.
Však Pravdu chceš a zase Boha mít,
tož ku pomoci přicházím já tobě.

To pravda jest, však rci, kdy volal jsem tě?

Jest deset tomu let, co naposledy
jsem překročila domu tvého práh;
vsak změnil se tvůj dům a s ním i ty.

Byl diem tvůj plný slunečního jasna
a štěstí, věrnost v každé světličce,
kde každý předmět lásky dýchal blahem.
U vánočního stromku v záři světla
tvá věrná žena stála s děckem smavým,
a ty pln blaha radosti jsi šel.
Ach, ustaň již, tou vzpomínkou mne mučís---
Tak píseň vánoční tu sladce zněla,
a já vám nesla požehnání Páně.
Však místo požehnání dala's kletbu.
Bud' tich! tot' lásky dar, co zoveš kletbou.
Ach, lásky dar? Což dává láska bolest?
Když dítě otce za kus chleba prosí,
zdaž podá spjaté ruce tvrdý kámen?
Což znáš ty věčné lásky svatý cíl?
já věřil vždy na dobrotivost Boží.
Což nesmí Bůh snad bolem zkusit tebe,
by přesvědčil se o tvé věrnosti?

On vzal mi ženu - moji drahou ženu,
a vzal mi dítě - jediné mé dítě -
ty vánoce mi dvě bytosti vzaly,
a za to Boha mám snad, láskou zváti?
Ó, vim, jak krutá byla zkouška tvoje.
Proč s křížem viru's nepodížel sobě?
A čím jsi teď, tím nemusil jsi býti.
Jen zoufalstvím jsi odpad' od víry
a proti Bohu vystoupí v pyše kletí.
Což já jsem vinen, že se tak vše stalo?
Vždyť tvrdé břímě zkusí slabou hruď.
Ty mylíš se. Kdo důvěruje v Boha,
ten jako vítěz zmúže každý bol.
Když zlato prošlo žhavý ohně plamen,
tu skví se jasně jako drahokam,
a zkuto v prsten zdobí ruku děvy
a bleskem vzplane na korunně krále.
Jsouc bolu prázdna, lehce těšíš druhé!

Ó znám tě, znám. Víím, srdce tvé jest velké;
ne globa, spíše slabost svedla tebe
a v pochyb vír tvým člunem žití smykla.
Tak v osidla tě zlákal přítel tvůj --
Ty přítelém ho zveš? Vždyť dízou rukou
jak podlý zloděj ukradl mi čest!
A knihami jsi otrávil svou krev --
Snad miniš spis, jímž ztratil jsem svou víru?
Sam stál jsem v světě se svým neštětím,
a kniha věrným byla přítelém.
Vni pohled jediný - a byl jsem získán:
Vždyť osvětlila cestu ze tmy pochyb:
Proč slovem klneš osudu, o blázne,
klej skutkem, spij se vzdorem - zapři Boha!
Neb, jest-li On, jak sladká pomsta tvoje,
a není-li, proč klít, proč popírat?
A od té doby nevěrcem jsem byl!
A byl jsi šťastným, popírev Boha svého?

Tak myslil jsem. A zcela nový svět,
svět Svobody mou duši vyplnil.
Prost strachu pouta víry setřás' jsem
a bol svůj ztopil jsem ve vlnách bouře,
jež v prsou zuřila jak orkán v moři.
Však každé moře má svůj odliv, příliv.
Mně brzy nestačila výzva knihy:
jej zapírat vždy, ať již jest, či není;
chtěl jistotu jsem pevnou mít, zda jest!
A tak jsem s chutí k jiným sáhl knihám,
je čítal ze dne do hluboké noci,
až pochyb tma z mé duše mlhou puchla,
a rozum jasným hlasem v mozku volal:
že není Bůh! Co dřív jsem věřit musil,
že není On - to rozpoznal jsem vědou.
A přinesla ti věda pokoj srdce?
Jen krátký čas. Však brzy zahřměl srdcem
i mozkiem krutý hlas: Ji opuštěn,

a pustý smutek zahalil mou duši.
I přítel jsem měl - a měl ho rád -
ba láskou k němu lnul, jak bratr k bratru.
Však zradil mě, a byl jsem opět sám!
Snad v povolání svém, jsa lékařem,
si najdeš útěchu i zapomnění?
Tlu zápalu jsem uchopil se práce,
však brzy poznal jsem, že ani láska,
ni obětivost není příčinou,
spíš chorá touha zahrnat dlouhou chvíli,
jež jako míra vpadla v moji hrud'.
I sebeúctu dal jsem v pospas vášni!
Slep v otevřenou náruč jsem se vrhl
všech možných požitků a příchů žití,
a pohár rozkoší jsem ke rtům nesl,
kde na dně Lethe slibovala klid.
Však omámení mé jen krátké bylo,
a každý doušek zhořkl mořem jedu.

Tvář moje zvlhla slizkou slzou hanby,
když k hrobu miláčku jsem zalet myslí.
Pak nitro zasypala suchá poušť.

Tot kletba, která stihá hřích jak stín
a v srdci dusí čistou rozkoš žití.

Jsa bohat, nikdy nepoznal jsem bídý;
co lahodilo oku, koupil jsem.

Jen jedno z minulosti nemohl jsem koupit:
své slunné štěstí rodinného krbu.

A tak jsem žebrákem byl při svém zlatu.
Ve pracovně své dlel jsem ve dne v noci
a chtěl jsem vniknout v taje záhad světa.
Tu duch můj kroužil v atmosféře vědy
a s myšlenkou se snoubil filosofii.

Jat úctou, velkým duchům jsem se kořil,
z nichž jednoho jsem měl za hvězdu viděti.

Však bzy druhý vyrazil mň žejlo,
svým duchem bystrým změřil rozsah vědy,

jež jako olbům horský temerem
svým v nedožití vije směle stoupá,
kam lidský zrak již dohlédnout' nemůže,
- a práci vědců nazval dohadem,
jenž místo jasem Pravdu mlhou kali-
ška: ignoramus, ignorabimus!

Těž já s ním slézal temné stráně vědy
a pracně dral se k hory temenu,
však znaven sítíl jsem se v abyss,
kde zmaten ve tmě pochyb tápal jsem
jak dítě s pláčem hledající matku.

Zas tváří v tvář jsem hleděl v masku pochyb,
jež jako sfinga tajemně se smála---

V tom touhu po domově cítil jsem,
jež silila mi srdce útichou.

Když dítě v lese mezi kmeny bloudí,
tu v kůře stromů hledá znamení,
jež by je v náruč matky vedlo zpět.

Má touha rostla každým novým dnem.
Byl duch můj spoután jako okovy,
a tiseň v srdci lehla balvanem.
Tam polem lesem bez cíle jsem bloudil,
zrak stápl v něžných kvítků kalíšky,
a časem v moře hvězd jsem zahloubal se,
a jako divem v slastném vytržení
jsem píseň slyšel víkol čarou,
jež květy, hvězdy přely chorálem.
A touha v srdci tážala se měkce:
Znáš píseň tu? A chápeš melodii?
Kde ruka je, jež zbudila by tony,
jež kouzlem plynou z hrudi přírody
a echem odraží se v srdci lidském? ---
Zas mámě však jsem hledal umělce,
a celá píseň mámením se zdála,
a nový pochyb vír mé srdce schvátit.
Jak hledal jsi Ho? Okem tělesným?

Vždyť dobře víš, že Boha vystihnouti
jen duchem víry možno, ovšem víry,
již zdravý rozum opřel důkazy.

A třeba jsi Ho okem nepostřehl,
hlas jeho často zněl ti v uších.

Ci zapomněl's již pozdrav nemocního?
Již vím, co říci chceš. Sem přinesli ho.
Já pevnou rukou, rychlým řezem --- jazyk ---
však na to ani vzpomenouti nesmím,
co stalo se ---

Tu ležel přede mnou,
a jeho žena podala mu ruku
a jeho syn ho v lícě políbil.

Již chtěli odejít. Tu řekl jsem
až k slzám pohnut: Aspoň jedním slůvkem,
než odejdou, se s nimi rozlučte,

vždyť žádné víc již nevyjde z úst vašich.

Však oběma jen podal mlčky ruku,

nebo dříve doma rozloučil se s nimi.
Tak spokojenou tvář zavrál úsměv,
když ruce sepjav silným zvolal hlasem:
Bud' pochválen Pán Ježíš Kristus na vědy.
Tu horkým tělem proběhl mi mráz,
a do dnes s hrůzou vzpomínám si na to.
To slovo řekl, abys ozdravěl
i ty! Což nevíš, v těžké, trudné chvíli
že víra jedinou jest těšitelkou?
A víru tu máš posud v hloubi srdce.
Vždyť Boha chceš. On tiše jde ti vstříc:
Či nepromlouval k tobě v šeru lesa,
když přírody hlas vzrušil struny srdce?
Či nevystih' jsi ze slov nemocného,
že mluvil k tobě jeho pozdravem?
A což když na Dušičky na hřbitově
co rok svou rukou věnce kladeš svěží
na hroby ženy své i dětí milých,

zda chápeš Ho, když z hrobu k tobě mluví:
sen miláček tvých změnám v probuzení,
a duch tvůj na věky se s nimi spojí---

Je pravdu hledáš, nebo dobře ví
a žehná každý krok i ruky hnutí.

J dnešní práce tvá je nebi známa:

Jak do chudičky chýše vkročil's z rána,
kde na spuchřelé slámě ležel žebrák
se třesa zimou při vyhaslém kabeu,
a ty jsi nejen lék, též pokrm teplý
mu opatřil, též lůžko ustlal nové
a studený pot smrti stíral s čela.

Sám těpi, více těšil's ubohého.

To nebo ví!

A v koutku malý chlapec
si sušil slzy v očích ručkou chladnou.

„Ach, při vši tepké bidě,“ pravil žebrák,
„mi těžko umít' jest, když vidím,

že synek můj tu v bídě zůstat musí."
Tu žalem sevřelo se srdce tvoje,
a hlasem láskyplným tápal jsi se:
"Jak jmenuješ se, milé dítě?"
"Václav."

Hned bodře podal's ruku žebrákovi,
jenž vyslechl's s úsměvem tvou vlídnou řeč:
"Bud' bez starosti, milý příteli,
já postarám se dobře o tvé dítě."

Což zapomněl's již jeho vděčný pohled?
Což vyznělo již jeho: Zaplat' Pán Bůh?
Bůh lásky jestit' Bohem pravým,
a jenom cesta lásky vede k Němu.

On dítě dává láskou k rodičům -
On sílí lásku matky k oběti,
a láskou žehná pot na čele otce.

Když věrná srdce potkala se v žití,
On pouty lásky v manželství je spojí.

On čelo reka padnuvšího v boji
pro lásku k vlasti zdobí varůnem -
ba lásku činí silnější než smrt
a dává vládnouti jí za hrob tmavý.
Bůh lásky jedině jest Bohem pravým,
a jenom cesta lásky vede k Němu;
On viděl skutek tvůj a zehnal jemu.
Kdo lásku sil, ten bude lásku žiti! ----
Hle, slza vedrala se v oko tvoje --
jen plač - tou vlahou zrosíš úhor stěti;
neb stěti rádo mluví slzou palnou.
To dítě uvede tě v nový život,
v němž hořká slza vyčaruje úsměv,
a zavede tě opět domů, k Otci.

Slyš hodin zvuk!
To dvanáctá již bije!
Teď musím jít, neb skončila jsem práci.
O, zůstaň, zůstaň prosím, se mnou déle,

vždyť slova tvá jsou lékem mojí duši.

Slyš! Srdce zvonů volá: Vánoce -
a ve hlubinách duše anděl píše:

Ines tobě narodil se Kristus!

O, zůstaň, prosím, zůstaň se mnou stále!

Bůh zehnej ti, a pokoj Páně s tebou!

Ty zehnáš mne --- ty jdeš ---

ó, zůstaň, prosím!!

Co vidím? Postava se mění v mlhu,
tvář její upřádá se v jiné tělo ---

Však kdo mne objímá svým ramenem
a tulí ke mně se jak řeka k stromu?

To já jsem, pane! Otec právě umřel ---

Ty's, Václave? Kuž utěš se a neplač!

Co smut ti vzala, Bůh ti ve mně vrací.

Bud' synem mým a já ti budu otcem!

Bud' požehnána Svátá Nocí Lásky,

jež pokoj přinesla jsi srdci mému,

a srdce to já v obět dávám Tomu,
jež ztratil - našel jsem opět v lásce!